

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címezendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közíreményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A tanácskozás rendje.

Azok a botrányos jelenetek, melyeket az utóbbi időben városi közgyűléseinken észlelünk és amelyek képviselőtestületünk tanácskozásait a lehető legalantasabb színvonalra süllyesztek alá, — kötelességünknek tesszük, hogy a tapasztalt kórságos jelenséggel behatóan foglalkozzunk és útját, módját keressük annak: miként és mivel kell a veszedelmet, mely közügyeinek intézését a már már lábrakapó tanácskozási anárkiában fenyegeti — hathatósan elhárítanunk.

Ha az okokat vizsgáljuk, melyek erre az állapotra vezettek, — ezeket kétféléknek találjuk. Egyfelől ugyanis látjuk azt, hogy a közgyűlés elé kerülő ügyek jó részét előkészületlenül viszik oda, határozati javaslat nélkül és ezzel korlátlan tért nyitnak a hozzászólások szertekalandozásának; másfelől pedig az elnöki tiszt kezelésének mikéntjében van a hiba, még pedig nem is a kisebb — mert a polgármester hol nagyon is elnéző, hol meg — nem éppen a maga helyén — túlszigorú, szinte mondhatnók rideg, holott mint mindenben, az elnöki hatalom kezelésében is az arany középszer a helyes irány, mert annak mesgyéjén járva — kerülhetők el

legbizonyosabban minden oldalról a fenyegető összeütközések; sőt merjük állítani, hogy ezen a középúton járva, jut az elnök legkevésbé abba a kényeszerhelyzetbe, — amibe ma elég gyakorta beleesik, — hogy a közgyűlés színe előtt mellét kelljen verezgetni, felkiáltván: **É N V É T K E M !**

Ez az **É N V É T K E M !** melyet szintén elég sűrűn hallunk mostanában, harmadik okul szerződik a kiütköző bajt előidézőkhöz, mert hiszen természetesen, hogy a hiba elkövetésének gyakori beismerése — épp arról a helyről — magának az elnöki méltóságnak és így tekintélynek is rovására esik.

A legnagyobb baj azonban az, hogy a tanácskozás rendjét elnök, tisztviselők és képviselők egytormán figyelmen kívül hagyják és bár a városnak erre vonatkozó és ezt szigorúan meghatározó jogerős szabályzata van: nem kerül senki, aki ennek a közgyűléseinken érvényt szerezzen. A fejetlenség tehát általános és hogy ránk következett: hibások vagyunk benne mind, kik részesei vagyunk e közgyűlési tanácskozásoknak.

Az 1884-ben életbe lépett és ma is érvényben levő tanácskozási szabályzat azt mondja, hogy: a tanácskozási méltóságával össze nem férő feltűnő

ide s tova járkálások, társalgások sok s általában mindaz, ami a tanácskozás rendes folyamát megháborítaná, szorosan tilalmaztatnak és minden ilyes viselet elnöki leg, ismétlés esetén pedig a közgyűlés által jegyzőkönyvileg megrovandó.

No hát, ha e pont rendelkezéseinek szigorúan érvényt szereznek: vajon nem-e fog megszűnni az a mai helytelenség, mely mellett a szónok — az általános kedélyes diskurzus közepe ott olykor a maga szavát se hallja meg?

A tanácskozási ügyrend szerint az indítványozó — indítványa előterjesztésének megokolásán túl és a tanácskozás berekesztése előtt ugyanazon ügghöz még kétszer szólhat, amibe a zárszó joga is bent foglaltatik. Nálunk megcsik, hogy egyik-másik indítványozó 5—6-szor is felszólal indítványa mellett.

A tárgyalás alatt levő ügyekről úgy intézkedik az ügyrend, hogy aki hozzá akar szólani, előzetesen jelentkezzék és mindenki csak a jelentkezés sorrendjében, egy tárgyhoz kétszer szólhat. Bizony jó ideje, hogy ezt se respektálja senki és a képviselők kény szerint ugrálnak fel

TARSA.

Te benned . . .

Te benned bús szívem, az árva,
Meglélte a legjobb szívet.
Föltámasztod te jó, te drága
Borús lelkemben a hitet.

Lekuldté angyalát az Isten!
Ily nőt nem ismerék soha!
Hűséget ígér, üdvöt itten
Kis ajkad édes mosolya.

Egy csalfa dallam hitt a mélybe,
Seb tántorgott bús szívemen,
Nem érhettem soha se révbé,
Vészek közt kellett lejtennem.

S mikor a bú a múltba olvadt,
Még egyre éggett, egyre fajt —
A régi banat éjbe vonhat
Akármily napsütötte tájt.

Éj volt köröttem . . . Megjelentél,
Te kedves, drága jó leány
S hogy kedvesen elémbe lengtél,
Csupa verőfény hullt reám.

A borús múltból megváltottal,
Hálásan pillantok read.
Te, ki szívemnek békét hoztál,
Most add az üdvöt is magát!

Vasvári Gyula.

Az új cégtárs.

A Barna, Hegyi és Tarsa cég Héder vármegye székvárosában egyike volt a vidék legrégebb bankházainak.

Alapítói: az öreg Braun és az öreg Spitzer, kik külföldről szakadtak hozzánk az 50-es években, már rég a földben porlanak. Flaik: Barna Zoltán és Hegyi Árpád, kik a céget folytatták, mint magyarországi születésűek, magyar nevet vettek föl, érzület dolgában is teljesen beolvadtak a magyar fajba. Mindketten agglagények: Barna 45, Hegyi 40 éves, hatalmas athleta alakok, magukon viselik a pomerániai eredet jellegét. Volt az ő férfias, szép vonásaikban valami megnyerő. Kifogástalan üzlet-emberek voltak, de egyúttal kifogástalan gavallérok is, nemcs gondolkodással, úri kedvtelésekkel. Egy szóval: a német faj okossága párosult bennök a magyar faj szeretetreméltóságával.

»Csendes társuk egy rokkant főhadnagy volt, aki csak tőkéjével vett részt az üzletben, mit még atyja helyezett el a cégnél és állandóan külföldön tartózkodott.

A két gavallér bankárnak jobb keze volt az üzletben Kátay Béla, a főkönyvelő: 25 éves fiatal ember, tartalékos huszárhadnagy, aki viharos önkéntesi éve után meg

komolyodva, atyai örökségéből mintegy 20000 forintot megmentett és a cégnél helyezett el; özvegy édes anyjával csöndes egyszerűségben élt és szép fizetésével erősen takarékoskodott, hogy majdan, ha tőkéje 100.000 koronára szaporodik, cégtárssá lehessen.

A fiatal Kátay anyai ágon atyafiságban állt Tagányi honvédezredessel, kinek leánya: a szép Iza rég időtől fogva mintegy jegyese volt. A fiatalok csak ritkán láthatták egymást, mert Iza nevelőintézetben volt és nem is egy városban laktak. Am a szerencse kedvezett a szerelmeseknek és alig hogy a szép Iza a nevelőből hazakerült, Tagányi ezredes áthelyeztetett X-be. Iza oly szép volt, hogy az egész város, sőt az egész megye ifjuságát megbabonázta. Fejedelmi alakja, istennői szépsége, előkelő szelleme és bájos lényé ellenállhatatlanul vonzotta magához a férfivilág szívét, még az érettebb korú Barna Zoltánt és Hegyi Árpádot is rabul ejtette. Persze senki sem tudta Kátayhoz való eszményi vonalmat.

Hédervármegye pénzkirályai magukba zárták szívük titkát, de sokkal tapasztaltabb világfiak voltak, semhogy észre ne vették volna egymáson, hogy ők tulajdonképpen együtt hevülnek. Egyszer aztán még csak érezték, hogy nevezetes mondani valójuk va¹⁴

helyeikről, sokszor egyszerre hárman is, hogy szinte kínos eligazodnia az elnökek, melyiknek is adja hát meg előbb a szólast jogát?

Azt is megszabja a tanácskozási rend, hogy: felvilágosító r ö v i d k ö z b e s z ó l á s r a c s a k a z i l l e t ő s z a k o s z t á l y i t i z s t v i s e l ő n e k , v a g y s z a k o s z t á l y i t a g n a k é s c s a k a z e l n ö k e n g e d e l m é v e l v a n j o g u k .

No, ezt meg már olyan kevéssé respektálják minden oldalról, hogy tanácskozásaink közepette az elnöki és tisztviselői, nem rövid, de nagyon is hosszú felvilágosítások sokkal sürűbben hullonganak még a hozzászólásoknál is.

Végezetül ami igen fontos: az ügyrend határozottan megmondja, hogy egy-egy ügy felett bezártnak a tanácskozás, az elnök a kérdést szavazásra teszi fel és azontúl legfőkébb csak a szavazás feltevésének mékjéhez lehet hozzászólni. Nálunk bizony nem egyszer esik meg, hogy a kérdés szavazásra feltevése után egyesek még az ügy érdemére vonatkozó beszédekbe is kezdenek.

Összegezve most már azokat, melyek közgyűlési tanácskozásainkat az utóbbi időben olyan sajnálatosan megrontják: a baj orvoszerét a következőkben látjuk.

A közgyűlés elé vitt ügyek ezentúl minden esetben tanácsi, elnöki, szakosztályi vagy szaktisztviselői határozati javaslattal terjesztendő elő, mely célból ezek előkészítésében be kell hozni a szakreferensi rendszert. Önként következnek ebből, hogy a tárgyalásra kerülő ügyek közül csak az elnökielket terelje alá a főjegyző, az előadmány kapcsán mindjárt előterjesztve a rá vonatkozó határozati javaslatokat, sőt az indoklást is; míg a többi ügyeket — szak szerint — az illető szakreferensek terjesztenek a gyűlés elé vagy saját maguk vagy szakosztályi határo-

zati javaslattal ellátva és kellően megokolva. A tanácsi határozati javaslatok és ügyek előterjesztője természetesen a tanácsjegyző.

Ez volna az égyik orvoszer, mely megakadályozná a hozzászólások végtelenbe kalandozását.

A másiktól, mely az elnöki hatalom okszerűbb kezelésében rejlik, — nem szólnok. Lakos Imre dr. polgármester elég éles ítélőképeségű ember ahoz, hogy erre magától is rájöjjön és levetkezze a méltósága rovására eső vén vétkeim — meggyökerezésének rossz szokását.

Végül pedig — és ez nagyon fontos, — kell, hogy közgyűlési tanácskozásainkban szigorúan megtartsuk az érvényben levő szabályzatot. Hogy ez megtartassék, ennek nemcsak hivatott, de kötelezett öre is a polgármester. S jölehet eleinte kellemetlen lesz e köteleesség teljesítése: nem szabad attól visszariadnia.

Kötelező állami biztosítás. Egyirtózatossá szürke felhő szárguldozott végig az ország fölött, és szaz meg szaz mérföldeken végig, ahol azt a felhőt láttak közeledni és elhaladni, felhangzott a kétségbeesés jajsjava. Szaz mérföldek vetése oda lett, emberek százezreinek kenyerre hullott a felhőszakadás aztatta mochos talajra — és nincs, nincs nekik helyette másik. Ahol a jég pusztított, ott nem maradt mit teremtenie, jövátennie a meleg napsugaraknak, a langyos esendes esőnek. Ott a vetéssel együtt a reményesség is tönkre megy, ott a pusztítást nyomon követi a nyomor.

Ti, akik annyit halltok, olvastok a nagyvárosok inségéről, kiket lépten nyomon megadóztat a nagyvárosi filantropia: tudjátok-e mi az 10, 100, 200 házikóból álló falu nyomora? Olyan ez a nagyvárosi nyomorúsághoz képest, mint az éjszaka sötétsége az estéhez képest. A nagyvárosok nyomorultja megtanulta a koldulást, ki tudja járni a segélyt, hisz ahol annyi a gazdag, ott akad, aki ad az éhezőknek, ott nem lehet éhen halni. De kitől kérjen,

sokkal gazdagabb és tapasztaltabb ember, mint én. Ön az elsőség. Aztan — hiszen Ön az idősebb!

— Ez az elsőség nem nagyon biztató, kedves Árpád.

— De hiszen nem viselhetjük el tovább a bizonytalanságot. Jobb a bizonyos rossz, mint a jónak bizonytalan volta. Iza eléggé ismer már bennünket, választhat. Had tudjuk meg, mit remélhetünk. En az elsőséget önnek engedem át.

Igy versengett a két nemesszívű jóbarát. Végre is abban egyeztek meg, hogy egyszerre írnak Iznak és pedig még aznap este, hogy a válasz már másnap reggel kézbesíthető legyen.

* * *

Harmadnap a két cégfőnök szokásuk ellenére nagyon későn jelent meg az üzletben. Elsőnek érkezett Barna: mogorván temelkedett a rengeteg irományokba; föl se pillantott az arfolyamok tanulmányozásából, mikor a belépő Hegyi üdvözölte:

— Barátom, azt hiszem: szerencsét kívánhatok Önnek a sikerhez. Nehezemre esik ugyan, de higye el, hogy nem sajnálom Öntől, tudva azt: mennyire megérdemli Ön oly kiváló hölgy szerelmét, mint Iza.

kihez folyamodjon a falu népe, ahol az egy tagban 100 holdas birtok termése épp úgy tönkre ment, mint az egyholdas, ahol lekerült a napirendről az a különönböztetés, hogy kinek van többje, s legfőkébb csak annak a kérdésnek van létjogosultsága, hogy kinek pusztult el többje? Kihez forduljanak a nyomorultak, akik nem tudtak nagyobb, módosabb urat megismerni a jegyzőnél és a papnál; akik eldugtak csak adni tudtak a koldusnak, de koldulni nem? S kitől kérjenek, amikor mindegyik koldussá lett? Oh, a jegyverés egyenlővé teszi az embereket, — mint a halál!

Lazas gyorsasággal dolgozzák fel a jégkárt a biztosító-intézetekben s hozzatéveleg meg is lehet már határozni azt az összeget, melylyel a bebiztosított károsultakat kárpótolni fogják. Ez az összeg 10—12 millió frtot tesz ki; ennyi megtérül a módosabb gazdáknak és földbirtokosoknak, akiknek tehetőségében állott a jégkárbiztosítási fölcsigázott illetékeket pontosan fizetni.

De a jég nem tekintette, bebiztosított, vagy be nem biztosított területeket pusztította el, ahova a haragos istenség rendelte. Az ősszes jégkar — hozzatéveleges számítás szerint — vagy 35 millió frt, inkább több, mint kevesebb. Ebből 10—12 millió megtérül, 23—25 millió tehát teljesen elveszett. S ezt a horribilis összeget leginkább a földhöz ragadt szegény emberek sanyilk, kiknek biztosításra nem telt.

Hogy segítsünk a szerencsétleneknek? A társadalmi úton való segélyezés Magyarországon ilyen óriási katasztrófával szemben csak olyan, mint a folyó a tengerhez képest. Itt csak a mindénható állam tehet valamiké, mely lépten-nyomon érezteket drága voltat polgarival.

Ugy ám, de mit ér az az adóelengedés, az a néhány százezer forintnyi, esetleg kamatmentes kölcsön? Ebből meg nem él annyi százezer ember, ebből még betevő falatra sem telik új aratásig. Hat ruhára, vetőmagra miből telik? Akarmilyen oldalról nézzük e sötét színekkel festett gyászos képet, azt sötétnek, gyászosnak fogjuk látni.

Barna cibamut és halkán ennyit szólott engem Iza visszaütésitt.

— Vissza? Önt? hiszen engem utasított vissza! Azt írta, hogy csupán barati érzelmeikkel viseltetik irántam.

— Ugyanazt írta nekem is, hozzatéve, hogy szívét már másnak adta. Azt hittem, hogy ez a mas — Ön.

A két jóbarát elgondolkozva, mélyen hallgatott. A kínos tárggyal végeztek — az üzleti napi teendőkhöz kellett fogniuk.

Az ősz vége felé közeledett és miután Kátay, a főkönyvelő még mindig nem vette ki szabadságidejét, megkérdezték, hogy mikor akarja azt megkezdeni.

A fiatal ember kissé zavarodottan állt e kérdésre főnökei előtt. »Ha megengedik, monda, úgy — épen októberben voltak — e hó 29-én kezdem meg szabadságomat.«

— Talán látogatába útazik Ön?

— Nem, hanem megnősülök; 29-én lesz az esküvő.

— No, ez de ék dolog. Szívünköl örülünk! És kit vesz el?

— Tagányi Iza kisasszonyt, ki rokonom is, mint talan tudni méltóztattak . . .

A főnök urak arca egyszerre rideggé változott.

Pedig az államnak kötelessége volna a károsultak szüzzeiről gondoskodni, s ha elevelé gondoskodott volna róla, ez most módjában is állana. De talán ez az irtózatoss lecke most nem marad hatás nélkül az intéző körökre. Talán most belátják, hogy okvetlenül módjat kell ejteni annak, hogy a jéggé vált parák ne tegyenek tönkre vármegyékét, ország-részeket.

S ez a mód a kötelező biztosítás, az állami kezelés alá vont biztosítási intézmény. Bizonyára nem új ez a fogalom olvasóink előtt, de fájdalom, jelenlegi kuszált közállapotaink mellett ilyen országos csapásra van szükség, hogy ismét felmerüljön, előtérbe nyomuljon az üd-
vész eszme.

Valóságos kinövése a modern nemzetgazdaságnak, hogy az egész világon magánvállalatok kezében van a biztosítási intézmény, s így első sorban magánérdeket szolgál, s csak másodsorban közérdeket. Holott az elemi csapások ellen való védekezés joggal mondható épp olyan közérdeknek, mint a közbiztonság, a közigazgatás, az igazságszolgáltatás.

Kell, el kell jönnie az időnek, midőn ez a főfontosságú nemzetgazdasági elv meg az élet, baleset- és egyéb biztosítási ágazatok terén is érvényre fog jutni.

A jelenlegi szomorú helyzet hatása alatt természetesen az állami jégkarbiztosítás eszméje kerül előtérbe s ezzel kapcsolatban a tűz- és vízkár-biztosítás is. Itt az ideje, hogy ezen óriási horderejű reform érdekében minden vonalon mozgalmat induljon meg.

Az állami biztosítás madartavlatból körvonalazva ilyen lenne:

Az állam biztosítja polgárait jég-, tűz- és vízkár-ellen; kinek ingatlan vagyona van, köteles azt bebiztosítani; a biztosítási illetékek közadók módjára hajtának be; a biztosítási intézmény az egyik minisztérium részszertábjába osztatik be, vagy — s ez helyesebb is volna — e célra külön minisztériumot szerveznek.

Micsoda óriási előny volna a törvényhozásilag rendezett

kötelező állami biztosítás! Nemcsak a gazda nyerne vele, de nyerne az állam is milliókat és milliókat, éppen úgy, mint a biztosító intézetek. S amennyiben minden földtulajdonos állampolgár fizetné az illetékeket, azok sokkal de igen sokkal alacsonyabbak lennének a jelenlegiekénél, melyek oly magasak, hogy a földtulajdonosok 65%-a nem képes földjét bebiztosítani.

Ennek a nagy eszmének megvalósítása méltán lelkesíthet mindenkit, aki át tudja érteni.

Vegye a város közönsége, vagy a vármegye törvényhatósága kezébe a kezdeményes zaslaját, tegye magáévá a nagy eszmét, intézzen föliratot a törvényhozáshoz, keresse meg átiratával a rokon hatóságokat; kell, hogy mindenütt lelkes pártolásra találjon. Ez a nagy cél megérdemli minden lelkesedést, minden fáradozást.

Termés és aratás.

Egyrészt mivel most már tisztáztuk képünk van annak a nagy pusztulásnak méreteiről, amely a múlt héten végigsöpörte az országot, másrészt pedig, mert javában folyik az aratás nagy munkája a haza minden részén; immar számba lehet venni a termés eredményét s foglalkozni kell azzal, amit az aratás nyoman várhatunk.

Az aratás sikere feltétlenül elsőrangú kérdés marad minden közébjövő események dacára. Semmiféle kvóta tanulmány, sőt még az autonóm vámtarifák közzététele sem szoríthatja le a legelső aktuális rangsoráról a termés kérdését. Olyan ez mint a napi kenyér a háztartás sok ügye-bajai között; ennek feltétlenül biztosítva kell lennie, a többi majd csak meg lesz valahogy. Az első gond azonban feltétlenül s korlátlanul a mindennapi kenyérről volt mindig, az ma is, s lesz mindenkoron.

A hivatalos jelentések nyomán s azokból a hírekből is, melyek az ország legkülönbözőbb részeiből érkeznek, kétségtelesen nyilvánvaló, hogy Magyarországnak kielégítő termése van. A közébjött nagy csapás nem ronthatta meg annyira az eredményt, hogy a jó közepes józovell megbecsült reményesség tetemesebben megváltozott volna. Teljesen bízalomra méltó statisztika mintegy öt százalékban állapítja meg a nagy vihar okozta kárt; ez kétségkívül sok, roppant sok, de

mégis nem annyi, hogy közel egy milliárdra tehető évi termésünket megromlathatna. Egyes gazdálkodóknál, sőt egyes vidékeken természetesen nem ilyen tūrhétő arányossággal dől a pusztító vihar, hanem valósággal megsemmisítette egy év fíradozásának és reményességének mindenét, — azonban az országos átlagba az ilyen sajnálatraméltó eset beleolvad s benne feloszlík, úgy, hogy a végső eredményben mégsem változtatja meg a fentebb említett százalékos károsodást.

Az az 50—60 millió forintot, amelyet a természet kitérőse elpusztított, nem pótolja semmi. Ezt menthetlenül elveszetteknek kell tekintenünk s a közfeladat csak arra szorítkozhatik, hogy megfelelő intézkedésekkel legalább enyhíteni igyekezzenek a súlyos csapás következményeit.

Tudjuk, hogy a földmívelésügyi miniszter, — kinek ebben a tekintetben is igazán ritka humanus érzéke van — alig néhány nappal a nagy csapás után kész dologgal sietett a károsultak segítségére, nehogy a súlyos veszteség még a jövőre is kihasson. De arról még nem hallottunk, hogy a pénzügyi és a kereskedelemügyi reszszortban is történt volna valami a szerencsétlen gazdánép helyzetének enyhítésére. Nem kételkedünk benne, hogy ott is foglalkoznak az ügyvel, — ámdé; bis dat qui cito dat. Adjuk meg mielőbb azt, amit adni akarunk s adni tudunk, mert az állam és a társadalom gondoskodásának mutató nyilvanulása ritka esetben lehet olyan biztos hatással a népkedély megnyugtatóására, mint éppen most, amikor az agitációtól lelkiismeretében megingott nép azon a ponton van, hogy az anyagi teher sulya alatt teljesen átmegy az elégtelenség és felforgatás lejtőjére. Ezen a téren rendkívül hatásos eszközként a gyors cselekvés és az igazán nagyszabású példa-mutatás van rendelkezésünkre; botorság volna, ha ezt az alkalmat kellően ki nem aknaznók.

Amilyen bizonyos, hogy az emberi lélek súlyos bajaiban tud legkönnyebben atcsapni az elkeseredés suglata cselekedetre, éppoly kétségtelesen, hogy ugyanez állapotban legfogykéonyabb a közös együttmunkálás nyilvanulásainak megbecsülésére, méltatására és respektálására.

A nagy csapás következményeinek elhárítása és enyhítése mellett azonban semmiképen sem szabad megfeledkezni arról, hogy a megmaradt termés eredménnyel szemben való feladatok még fokozottabb jelentőséggel vannak megoldásra. A mennyiségileg redukálódott termés betakarítása, elszállítása, feldolgozása és értékesítése semmiképen sem

üzlet jövedelméből velem egyenlően részesüljön?

— És velem is egyenlően, édes Zoltán, mert hiszen mi egyenlő részesek vagyunk, — monda Hegyi örömmel, hogy társával ily egy gondolatot lehet.

Még az nap körülmenyenesen megbeszéltek a társul fogadás részleteit. Másnap pedig behívták Kátayt s Hegyi tudatta vele, hogy miután Barna úr elhatározta, hogy Kátay az üzletbe társul fogadtassék, ő a maga részéről a legnagyobb örömmel adja chez szavazatát.

Ki írhatja le Kátay örömét? Rohant, repült a jó hírrel anyjához, majd menaszszonyához, aki megindultan gondolt a két főnök-társ nemeselelkűségére, melynek okát tudta, de nemesen szívébe temette. Férfje, ki büszkén nézte az új cégtáblát, mely a régi »Barna, Hegyi és Társa« helyett aranyos betűkkel így pompázott a verőfényes nap-sugárban: »Barna, Hegyi, Kátay és Társa« — sohasem tudta meg, hogy az ő cégtársai: nejeinek elútasított kéri voltak.

Futó Mihály.

— Megkapja a kért szabadságot és most mehet, Kátay úr — monda Hegyi.

— Volt talán más mondani valója, Hegyi úr? — kérde Kátay, megütközve a talpig derék főnök szokatlan kemény hangján.

— De igen, szolt emez haragosan. Azt hiszem, hogy Ön nagy hibát követett el, midőn ily előkelő hölgyet választott. Gondolt-e az Ön kimért vagyoni viszonyaira, s Tagányi kisasszony igényeire?

— De hiszen Iza ismeri az én viszonyaimat és örömmel osztja meg velem szerény sorsomat.

— Elmeget, vágott közbe ridegen Barna is. A boldog vőlegény legkellemetlenebb érzések között tavozott asztalához.

— Kátayt el kell bocsátanunk, monda Hegyi.

— Úgy van, nem maradhat tovább nálunk, monda Barna.

Nem tudnak megbarátkozni a gondolat-tal, hogy szívók választotta az ő fizetett emberök otthonát boldogítsa.

A két cégtárs a hosszú éjót álmatlanul töltötte. Elegendő idejök volt a meggondolásra, de arra is, hogy szívük nemes érzelmel föltámadjanak és győzelmeskedjenek.

— Ej, ej, barátom; pirongatta Barna önmagát, tegnap, mikor megtudta, hogy Iza szíve másé, egészen belenyugodtal, hogy Hegyié. És most, hogy tudod, hogy ez a »másé« nem Hegyi, hanem Kátay — szabad-e nehezelned? Ez nem szép, nem emberséges eljárás. Hiszen ez a Kátay igen derék, becsületes és — ifjú ember...

Igy gondolkozott Hegyi is; és másnap, amint a két cégtárs a bankban összejött, a fiatalabbik így szolt:

— Barátom! Én az éjjel nagyon sokat gondolkoztam s ma már egészen másként látom a dolgot. Úgy-e bár, mi tegnapelőtt felajánlottuk kezünkét és vagyonunkat Iznak? Iza derék, nemesszívű, előkelő gondolkozású leány. Miért forduljon a mi szerelmünk az ő boldogsága ellen?

— Lassa Árpád, én is épen így gondolkozom. És nézze ezt a szegény Kátayt. Összes vagyonat a bankunk által kezelteti; szorgalmas, tehetséges, lelkiismeretes, hű emberünk. Azután az édes anyját is ő tartja. Félek, hogy szerény jövedelméből Iznak nem lesz képes kényelmes tűzhelyet biztosítani. Mit gondol, Árpád, megéreznök-e, ha Kátay járulékait fölemelnök? Egy szóval, barátom, beleegyezik Ön abba, hogy Kátay a bank

csökkent fontosságú teendő ma sem, sőt mert már a természet levonta a maga adóját a termésből, csak annál csekélyebb károsodásnak szabad történnie az emberi munka részéről. A nemzetközi áralakulás változatlan direktívája ma is az, hogy legsürgősebben kell megjelenünk gabonákkal a világpiacra, ha kiakarjuk használni a konjunktúra előnyeit.

Az az ár-többlet, amelyely ezidei termésünket előreláthatóan értékesíteni tudjuk, a termék mennyiségi többletének egybevetésével, ma is mintegy 150—200 millió forintra becsülhető jövedelem-többletet hozhat az országnak, szemben a múlt év súlyos erdeményével. Óriási összeg ez, többszörösen felülmúlja egész külkereskedelmi mérlegünk passzívumát, ami azt jelenti, hogy a mostani termék még az egész nemzeti gazdaság emez ekspanált mérő-óráján is változást idézhet elő. Ami pedig ezen belül esik, az a magyar iparnak, kereskedelemnek és forgalomnak új erőre való kelése, tehát egész közgazdaságunk fellendülése és úgyszólván megújodása.

Ez pedig olyan mérhetetlen jelentőségű dolog, hogy méltán számíthat a köz minden tényezőjének odaadó segítségére. Egyesületi kell tehát mindenkinek abban, hogy a termék, az aratás erdeménye minél gyorsabban, minél teljesebben és minél jobban érvényesülhessen. Évtizedek óta nem állott akkora feladat előtt az ország.

Ujdonságok.

Szentes, 1898. július 16.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A csanád-csongrádi ágostai hitvallású evang. egyházmegye f. hó 27-én tartja meg, Petrovics Soma esperes és Hász Antal világi főgondnok elnöklése mellett, a rendes éves közgyűlést Szegeden. A közgyűlési meghívón, melyet már szétküldtek, 41 ügy van tárgyozatra téve, melyek közgyűlési elintéztés igényelnek.

— **Fegyelmi ítélet.** A hivatalától felfüggesztett Galfy Sándor városi adópenztári ellenőr fegyelmi ügyében Csató Zsigmond dr. alispán meghozta az első fokú ítéletet, mely most van expedició alatt. A vizsgálat adatai alapján Galfy-t az alispán a szabálytalan pénzkezelésben is fegyelmileg vétkesnek mondja ki és 150 ft pénzbüntetésre ítéli.

— **A református papválasztáshoz.** A szentesi népes református egyháznak üresedésben levő egyik lelkesi állást, — a presbitériumnak az esperességhez intézett kérelme figyelembevételével, valószínűleg augusztus 7-én töltik be választás útján. A presbitérium tagjai a napokban értekezletet tartottak és ott megállapodtak, hogy az idő rövidsége miatt — a pályázottak közül csak 4 lelkes szónokiatának meghallgatására küldenek ki bizottságot. Meghallgatják Kúta S Balintot Török Szt.-Miklóson, Sarkadi N. Istvánt Kunhgyesen, Csánky Béniut Tisza Fűreden és Futó Zoltánt Temesváron. A pap-hallgató küldöttség tegnap Temesvárra utazott s ott ma hallgatja meg Futó predikációját.

— **Felelősség az adóbehajtásért.** Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága, a múlt havi rendes ülésében, pénzügyigazgatói indítványra kimondta a felelősséget Lakos Imre dr. polgármester és Bugyi Antal akkor volt h. adóügyi tanácsnok ellenében, az adóhatalékok behajtása tekintetében. A nevezett két tisztviselő ezt a határozatot megfellebbezte a pénzügyminiszterhez, aki most a főbbezésük elutasításával a közigazgatási bizottság határozatát jóváhagyja ugyan, úgy azonban, hogy az adóhatalékok községi behaj-

tására nézve augsztus hó végéig időhaladékot ad a főbbezőknek és csak az esetben rendeli el a végrehajtáshoz nevezetk költségén állami közlegek kiküldését, ha a kitűzött határidőre se foganatosították kellően az adóbehajtást.

— **A színházmelegnyitás ünnepsége érdekében.** Lakos Imre dr. polgármester által összehívott értekezletet, melyről lapunk előző számában hírt adunk, a f. hó 14-én a meghívottak élénk érdeklődésével megtartották és az értekezlet megállapodása az lett, hogy helyi erők igénybevételével, tisztán helyi jelleggel rendezett műkedvelő előadás legyen a színház ünnepies megnyitója, melynek tisztja jövedelme a díszletek költségének fedezésére szolgáljon. Megállapottak azután Zsoltdó Ferenc mérnök elnöklésével a végrehajtó bizottságot, mely ma délután 4 órakor tart ülést, hogy a műsort megállapítsa.

— **Patikaügyek.** A belügyminiszter Sajó György, ez idő szerint Bánfalván levő okleveles gyógyszerésznek egy Mágocon felállítandó gyógyszerár személyes jogát adományozta. Dorosmani második jogszertár felállításának személyes jogát kéri okleveles gyógyszerészek és a község képviselőtestülete úgy határozott, hogy a második gyógyszerár felállítására szükség van. Az úgy az őszi megyegyűlés elé kerül. Szentesen a kérelmezett 5 ik gyógyszerár ügyében a város egészségügyi bizottsága egyhangulag véleményezi, hogy az 5 ik gyógyszerárra itt szükség van.

— **Elfogott zsebtolvaj.** Sokadalom, búcsú, vásár nem igen esik meg apró tolvajcsinyek nélkül, mert a nagy embertömeg vonzóereje a jómadaraknak, kik a tolongásban könnyű prédát szimatolnak. Mocsári Borbala szarvasi illetőségű ciganyasszony is tolvajjai vendégszerelésre rándult az hozzánk a tegnap kezdődött vásárra, de rajta vesztett bűnös mesteriségén, mert ahogy Motta Eszter zsebből 5 firtot csempetett ki, észrevették csinytevését, elfogták és bekísérték a rendőrségre, mely ügyét a fenyítő bíróságához teszi át.

— **Elhalasztott vizsganap.** A gőzgépezők és kazánfűtőknek lapunkban is a f. hó 18-ra jelzett vizsgáját, közébjött akadályok miatt csak a f. hó 23-án fogják a szegedi államvasutak szivattyúházában megtartani. Miről a vizsga elnöke, Kruspér Pal főmérnök ez uton értesíti az érdekelteket.

— **Gyermekünnep.** A f. hó 19-én, kedden délután 4 órakor Ehrlich Laura magánóvónő apró növendékei tartanak gyermekmajalíst a tül a kurcai népkertben. A kicsinyek zaslódisszel, csengő zenezóval vonulnak ki a ligetbe játszani, dalolni, uzsonnázni és kedélyes mulatozasukra szívesen látja vendégeikül az óvónő a szüléket és gyermekbarátokat.

— **Harapós lova van Dallos Szilágyi János tanyásgazdának, gyerekhúsrá éhez.** A derék dög még a f. hó elején megharapta kint a tanyán a 13 éves Paszti Tóth Mihály arcát, folytonosság hiányt cjtve a gyerek szája körül. Jelenték, hogy a megharapott gyereket lebeszélék az orvosi gyógykezelteséről és apja csak napok mulva vitte el az orvoshoz, mikor a seb már annyira elmérgesedett, hogy — szakvélemény szerint 18—20 napot igényel a gyógyulása. Az ilyen vizsgálatot indított meg a rendőrség.

— **Nyári vásárunk tegnap kezdődött,** annyiban igen szép erdeményrel, hogy szarvasmarhanak és lónak jó áron került vevője. Fejtsz tehenet, nem is nagyon tetszést 130 firtért vettek; ökörnek szintén jó ára volt és a lovak közül a nyomtatáshoz alkalmas közönséges jószágok volt nagyobb kelete. Búza — új cséplésű csak elvtve került a vásárra, őszi határidőre azonban történt néhány előzetes eladás.

— **Füvölahangverseny a kaszinóban.** Weinbaum Krisztián, a budapesti vig-

színház első fuvolása, aki művész a maga hangszerén, ma este hangversenyt tart a kaszinóban, igen gazdag és változatos műsorral. A hangverseny este 7 órakor kezdődik és miután nagyon ritkán van Szentesen alkalmunk művészi zenében gyönyörködni, szíves örömmel hívjuk fel a művészt élvezetesnek ígérkező hangversenyére, közönségünk figyelmét.

— **Libapör a kapitányságon.** Kis János libakupe. Messze vidékre eljar, lakdat összeszedni, melyeket aztan falkákban hajt Szentesre, hogy itt a hízalóknál hasznossal értékesítse. Legutóbb Földesről, Biharmegyből hajtott haza egy falka libát, de jóformán haza se került még, mikor itt volt a nyomában Oláh Imre földesi lakos a panasszal, hogy az ő földjéről f. hó 13-án 15 libát hajtott el, miket töle meg se vett. A kapitánysághoz idézték hát Kiss Jánost, elintézni a libapört, minek az lett a vége, hogy a földesi ember kiegyezett vele 17 firtban. Ennyit fizetett Kiss az elhajtott libákért.

— **Ipariskolai végbizonyítványok.** A budapesti m. kir. állami ipariskola igazgatósága lapunk útján is értesíti az érdekelteket arról, hogy az ez évben végzett tanulókat, eddig visszatartott végbizonyítványukat az igazgatóságtól akar személyesen, akár megbízottjuk által atvehetik, vagy postán is maguk után kuldhetetik.

— **M. kir. állami felső-ipariskola az építő-ipar számára.** A bpesti m. kir. állami felső ipariskola szakosztályai közül az építészeti szakosztály a az ugyanebben az intézetben szervezett építő-ipari teli tanfolyam kiválik s a VII. kerületben, a Damjanich-útcára 28.b. sz. a. f. szeptember 1-től kezdve önálló intézetet képez mint m. kir. állami felső (építő) ipariskola. Az intézet rendes szakosztálya f. évi szeptember 1-én, az építő-ipari teli tanfolyam pedig, mint a megelőző években, november hó 3-án nyílik meg. Az intézet rendes szakosztályába tanulók felvételnek olyan, a 15 évetév betöltött ifjak, a kik a polgari iskola, gymnasium vagy realskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, számtanból és algebrából, a mértanból és a mértani rajzból és az építő ipar terén legalább egy isk. évi színidőn az gyakorlatiag foglalkoztak; — b. az építő-ipari szakiskolák első két évfolyamát jeles sikerrel végzett tanulókat, ha korbeli akadály nem forog fenn; — c. építő iparos segédnek, a kik a négy középsikolai osztálynak megfelelő képzettségű bírnak s a felvételi vizsgálatot jó sikerrel adják. A felvételre szeptember hó 1-től 5-ig lehet személyesen jelentkezni; folyamodosok beküldése céltalan, mert senki sem lehet előre bejegyezni. A jelentkezés alkalmával következő iratok szükségesek: 1. keresztlével, vagy a születési bizonyítvány, 2. A bevégzett középsikolai osztályokról szóló bizonyítványok. 3. hivatalosan hitelesített gyakorlati bizonyítvány, 4. orvosi és himlő-otlasi bizonyítvány. Az iskolarovatkozólag augusztus hó végéig a m. kir. állami felső ipariskola (Budapest, VIII. ker. Népszínházutca 3. sz.) igazgatósága ad felvilágosítást; mindentudakozó levél ide címezendő.

— **Kényszerülvéllel.** D. Tóth Erzsébet, aki Vasárhelyen a szerelm berkeinek vet csaloganya, miután ünnepelesen kijelentette, hogy a javulás útjára tér és felhagy eddigi foglalkozásával, az ottani rendőrhatalossággal kivette a bün fertőzéstől és kényszerülvéllel haza küldte Szentesre. A vevelő szépség tegnap jelentkezett itthon a kapitányságon.

Vidéki levelezés.

Kistelek, 1898. július 14.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Mezőhegyesi tanulmány-útunkról a lehető rövidséggel, s nagy általánosságban, az alábbi értesítést küldöm.

Folyó hó 8-án éjfélok, szakadó esőben 77 kisteleki gazda indult el Mezőhegyesre, s másnap reggel 7 órakor, ugyancsak esős és borongós időben érkeztek meg — abba az alföldi paradizsomba, melyről igen sokat és szívesen hallottunk már, — de amelyről örömmel mondhatjuk el, — hogy hírével jóval szebb és nagyobb.

Magyaros szivességgel fogadtak bennünket, mi pedig hamarosan otthon éreztük magunkat. — Amint kellemes, szép tiszta szállásainkon elhelyezkedve megreggeliztünk, mindjárt hozzakerdzünk a gazdaság megtekintéséhez. — Csak szombat és vasárnap állt rendelkezésünkre, így tehát minden perces fölkelést használunk, ha a 30106 holdas birtokot átakartuk tanulmányozni.

Hogy pedig útunk ne essék a léha kirándulások körébe, erről kellően gondoskodott az intézőség. — Adtak mellénk Weitzen-dorfer, Balassa és Kodolányi gazdatisztok, Szirmay, Kállay századosok és Havass Rezső hadnagy személyében olyan vezetőket és oktatókat, akik fáradságot nem ismerő buzgalommal mutatták és magyarázták meg mindent a legapróbb részletekig.

Ezek a derék jó urak már a 31-ik kiránduló társaságot kalauzolják. — Sok lenne még la-kodalomnak is! S dacára ennek, oly kedvelő és előzékenységgel, s annyi jó akarral teljesítik feladatukat, hogy csak tisztelttel és halával emlékeztethünk meg róluk.

Legelősről is a cukorgyártás néztük meg, s az egész cukorgyártás lefolyása, a répatól a kész cukorig, oly apróra és értelmesen meg lett magyarázva, hogy arról tiszta képet alkothattunk magunknak.

Innen a szeszgyárba mentünk, — mely azért létesített, hogy a cukorgyártásnál fennmaradt répafej hulladék szesz kifőzésre értékesíthessék. Termel a gyár 90 fokos szesz s a répatörkölyt felhasználják marhahizalásra. — Rendkívül jól esett itt látnunk és tapasztalunk azt az okos gazdálkodási rendszert, hogy itt semmi semvész kárba.

Ezután a termelési-kísérleti telepet kerestük föl. Ugyanis a csanadmegyei gazdasági egyesület kérelmére, itt 25 holdnyi területen, kalászos, hüvelyes, takarmány s ipari terményekkel termelési kísérletek tételnek. — Körülbelül 800 szög-öles részletekben, előfordul itt minden termény, kísérlet van istálló és műtrágyával, — kapalással és annélkül, egyszeri szántás, kétszeri szántással. — Isten tudja hanyféle rozs, búza, zab, árpa, kukorica, lóbab, komló, dinnye, répa, kender stb. van itt vetve. — S miután itt az egész termény talpon áll, az eredmények igazán szembeszökők, — s úgy a trágyázás, mint talaj, égjáli és művelési viszonyok, a termelés előnye vagy hátránya kétségtelen bizonyítékot szolgáltatnak.

Legközelebb a marhahizaló telep levén, ide tértünk be. — Itt évenként 2800—3000 drb. ökröt hizlalnak, — s a hizlalás legfőbb tápszerét a szeszgyárból kikerült répatörköly képezi. — A hizala állított Lavantahlé származású ökrök valóságos csoda-állatok. A hizálás első időszakában 6—7, a másodikban 8—9 és a harmadikban 10 11 12 méter-mázsza nehéz egy ökr. Ez aztán oly óriási eredmény, melyről a mi gazdáinknak még csak fogalma sem volt.

Azután megnéztük a Kuhland Simmcenthali tehenészetet. Láttunk szép nagy vöröstarka teheneket, csoda erős, szép nagy szopos borjakat, — de szinte megdöbbentünk, midőn az 5 éves tenyészikát Jupiteret bemutatatták, — e derék marha csak 1170 kilós, tehát majdnem 12 métermázsza s dacára ennek, fajfenntartó kötelességeit igen jól teljesíti. Ezt a tekintélyes marhat azonban aligha le nem főzi az 1 és fél éves Maxi bika, ez kamasz kora dacára csak 670 kilós. No ezek az állatok aztán igazi mozgó húshegyek.

Megtekintettük egyúttal a tejgazdálkodást is. Itt fejésre tisztán az a tej használ-tatik ki, melyet a dúsán táplált borjók a tőgyekben visszahagynak, — mégis átlag naponként 825 liter S fokig lehűtött tejet szállítanak be Aradra s a tejnek literjét 8 krért árújtják el.

Ezután következett a mének bemutatása.

Hát biz ezek egytől-egyig olyan úri mo-dorú állatok, hogy bemutatásuk az ember önkénytelenül is meghajítja magát s azt mondja, hogy: van szerencsém, 29 drb. remek-mént vezettek elő. Szirmay és Kállay száza-dosok minden egyes ménlő történetét, faját, jellegét, tenyészképességét, hivatását, előnyeit, hátrányait oly részletesen adták elő, hogy mindent ami szükséges, alaposan megtudtunk.

Igazán gyönyörködtünk és csodálkoztunk, — de hogy melyik volt szebb, vagy pláne a legszebb, azt már megállapítani nem bírtuk. Csak az a kár, hogy hiába kértünk eméklük legalább csak egyet is, — süket fülekre találtunk.

Majd kocsikra ültünk s a méneseket kerestük fel, kint a legelőkön. Bámulatos szépek voltak ezek az állatok, a mint a ménesekben szabadon legelésztek. De bámul-tunk s meglepetésünk csak akkor hagott a legmagasabb fokra, — midőn a csikók ostor-csörgetések között főlhajították a méneseket — s ezek a csikók, lovak mint valami régi jó ismerősökhöz úgy futottak hozzánk, s pár perc alatt minden kiránduló a maga csikóját, lovat simogatta. Úgy belekevered-tünk a ménesbe, hogy alig bírtunk a lovak közül kibontakozni Egy-egy népszerűbb, akarom mondani löserűbb kirándulót 10 csikó is körbe fogott, úgy hogy alig győzte a simogatást. Elbámult mindenki azon, hogy a gondos nevelés mily szeliddé tudja tenni — a többnyire vad, harapós, rugós ménes-beli lovakat is. — Itt kaptuk a legapróléko-sabb kioktatást a csikónevelés, istállózás, takarmányozás és bánásmódról, melyet gazdáink a legnagyobb figyelemmel haligattak meg.

Fokozott kíváncsisággal hajtattunk, a magyar törzsgulya legelőjéhez, s kíváncsi-ságunk reményünkön túl fényesen ki lett elégitve. — Ha az előbb megsudáltuk a különféle fajú tarkabarka óriásokat, addig most valósággal elbájolt bennünket a szép zöld mezőben legelőszó hattyúféhér gulya. A régi híres Csáky és Almássy gulyák iva-dékai lettek itt bemutatva. — Kiténő, szépen fejlődött erőteljes állatok ezek, de azért könnyű mozgásúak, temperamentumos. és vidám jószágok, úgy, hogy alig telik be az ember a nézésükkel.

A parízi kiállításra készülő Madár-bika pedig oly tiszteletet parancsoló állat-kiralyi jelenség, mely mellett a 12 mmaás Jupiter semmi egyébb, mint egy nagy hús-magazin. — Ez a bika maga az erő és szépség oly megtestesült példánya, — melynél sikerültebbet a képelet sem alkothat, — s minden esetre nagy föltűnést fog okozni a világtarlaton is.

Kiténő oktatást kaptunk itt a jószág-nevelésről. Az erő és a táptakarmányokról — úgy, hogy gazdáink annyit tanultak ez irányban, mennyit egyébként soha sem tanultak volna.

A juhtenyésztést már részletesebben nem nézhettük meg, úgy látszik azonban, hogy a merinói fésűs alany rombouillet kosokkal lett fajoztatva.

A sertéseket sem nézhettük meg jól. — A mangalica faj tenyésztetik, — a farkak szép, tiszta anyagból állanak. — Gazdáink több kant és kocat fognak vásárolni.

Ellatogattunk még az óriási elevátorhoz is, vagyis a magtarhoz. — Ez is olyan csoda-szerű, — tele gépezettel, itt az összes ki- és beraktározást a gépek végzik. — A társaság batrabn tagjai, a 30 méter magasán álló töltözetre is fölmentek, honnan eliatni egészen Aradig.

Mindeneknél nem kevésbé volt érdek-es a kendergyar. Itt teljes részletességgel lett bemutatva a kender kidolgozása, az aztatástól kezdve a kész anyagig. — Kendert 1000 holdon termelnek, a métermázsáját 2 ft 60 krért értékesítik, s a kőcs kendertermélek visszamarad az uradalomnak, — mely által az a kanzónok fűtésére s a hízó marhák al-mozására lesz felhasználva. — Itt sem vesz hát kárba semmi, értékesítve lesz még a szemét, a hulladék is.

Még sokat lehetne írni a 72 kilométer csatormázás, 52 kilométer gazdasági vasút, ipartelep, gőzekék, gépek, mesterséges kaszáló és legelők, haltenyésztés és fűza-

nevelésről, de akkor értesítesem igen hosszúra nyúlnék.

Fölkerestük még a remek parkot is, hol Kozma Ferenc miniszteri tanácsos gyönyörű emlékszóba áll. — A magyar lötenyész-tés kitünő fejlesztője, s a magyar tajfajta igazi megteremtője iránt a kegyelet leginkább mutatja a szobor közelében lévő épület, hol 2000 ft értéket túlhaladó koszorú őrizi az elhunyt nagy ember emlékét.

Megemlítem még, hogy F a b e r János urad. titkár egy nagy csoportban a kirándulókat letényképezte, — s a képet a föld-mivelésügyi miniszter úrnak fogja fölküldeni. — Mi is kértünk és kapunk is 41 példányt.

Sokat írtam, de nem írtam meg egy tised-részét annak, amit láttunk. — Hogy sokat tanultunk: az is kétségtelen, s hogy ez reánk nézve el ne vesszen — elhatároztuk, hogy egy bizottság a tanulmányutról részletes és kimerítő jelentést tesz gazdasági körünknek, — s a látottak és tapasztaltakból, mind arra, ami nálunk beválk és alkalmazható, rea fog mutatni s a gazdák figyelmét felfogja rá hívni.

A kisteleki gazdasági olvasókör pedig legközelebbi gyűlésén. a földmivelésügyi miniszter úrnak halas köszönetet fog szavazni azért, hogy anyagi előzattal e tanulmány-utat nekünk lehetővé tette, — s így alkalmat nyújtott arra, — hogy gazdasági ismereteinket a legkellemesebb és a legcélravezetőbb módon gyarapíthassuk.

Magyar Antal.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Gabonafőzede. (Bpest, júl. 16.) Az üzlet hangulata ma ellanyhult, mivel k és z b ú z a b a n a kínálat bővebben nyilvánult és a malmok már megelégtették a vásárlást. Csak azonnal szállítható árú irant mutattak keresletet, míg szállítható kevés a vevők. Az árak promt búzánál 20—25 krral, szállításra 30—40 krral csökkentek mintegy 10.000 méter-mázsza forgalom mellett. Az ó búza készletek már nagyon fogyóban vannak és mi sem jellemzi jobban az új évad megkezdését, mint az a körülmény, hogy a forgalom nagyobb-részét már csak új búza képezeli, idegen árú-ból pedig néhány nap óta egy szem sem adtatott el. Azonnal szállítandó és júliusban expedíalando búza ára között immar csak mintegy 20 kr. a különbség és augusztusra eladott búza ára között pedig csak félforintnyi árkülönbség van. R o z s irant a kereslet csaknem egészen megszűnt, azonnali szállítas-ra 8.25 ftrot fizettek budapesti paritásban, míg későbbi szállítas-ra 30 krral olcsóbban is nehezen volt eladható. Nyirvidéki rozsert 8 ftrot fizettek budapesti paritásban júliusra. A r p a ó árú már sem a vidéken, sem helyben nincsen, új takarmányárpaért 5.60 ftrot fizettek helyben. O z a b szilárd irányzatú, u j z a b folyó hóra 6.50 ftrot kelt el itteni paritásban, míg augusztusra 6.25 ftrot fizet-nek. T e n g e r i b ő l még van ugyan árú, de alig fogja a következő hónapok szükség-lejét fedezni. O a r i 5.20—5.25 ftrot jegyez. U j t e n g e r i b e n tegnap kötöttek az első üzletet, elkelt 2000 mm. december—február-ra 3.80 ftrot N. Kikindán.

Nyilttér.

Özv. Horváth Jánosné

alsóréti (Szent Ilona) földjéből 61200 szgl. hold dinnye földnek kiadó.

Értekezhezni lehet I. t. 163 sz. a.

födbérbeadás

Lakos Györgyneké külső-ecseri 52 hold földje haszonbérbe vagy feles munkára kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal III. tized 504. szám alatt. 3—1

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálaosan fogadott

MOHAI 12-9

AGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egrészert mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt mert dús szénsavtartalmánál fogva, specifcus óvoszer is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi, nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejt nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedésénél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hüghyajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva

— Kedvelt borvíz —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége

Főraktár:

Edeskaty L. cs. és kir. udv. szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

R a k t á r a k Szentesen:

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR főüzletében
valamint tetsőparti fióküzletében.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MATŐFFY FERENC
Társ-szerkesztő: BÁNPALVI LAJOS.

Egy használt de jó karban levő
tizedes mázsa, melyen 3—5
mm. mérhető — továbbá egy nagy
vásári ponyva, megvételre kerestetik,
cim a kiadó hivatalban.

Alapítva 1862-ben,
Világhírűek
a saját gyártmányú díjjal kitüntetett
Kéz- és Harmonikák
Trimmel N. Jánosnak

Bécsben,
VII/3. Kaiserstr. 47.
Nagy raktár mindenféle
zeneeszközökben

Hegedűk, citerák, fuvalak, oocarínák, szájharmonikák, madárvertek, stb. stb.

Svájct zenélő acél-zenélőművek, hangban felülmulhatlanok, zenélő-albumok, poharak, stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

Kürti János

kajáni és külső-cserei földje sz. Mihály naptól haszonbérbe kiadó.
Értekezni lehet vele II. tized 150. sz. alatti lakásán. 3—1

Földbérbeadás.

König Simonné örököseinek Ecseren levő 36 hold és Kistókének levő 50 hold földjük haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Valentin Gáborral Szentesen, I. tized 195. szám alatti lakásán. 3—2

és

HALHÓLYAG

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétel nélkül ártalmatlan óvszer urak és hölgyek számára. Ara tucatonta eredeti párisi csomagolásban 80 kr. 100 8 frt-ig.

Megrendelések pontosan és diszkrétan eszközöltenek.

KELETI J.

cs. és kir. szab. kötszer-gyár.

Budapest, IV., koronaherceg-utca 17. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve zárt borítékban. 10 forintnyi megrendelésnél 15 százalék árengedmény.

Az összes betegápoláshoz szükséges szerek és cikkek-ről képes árjegyzék kívánatra szintén díjmentesen 10 10 küldetük.

Fekete Márton

és nejének **lapistói** 365 hold tanya-földjük haszonbérbe adandó. 1

Kőművesek figyelmébe.

Szentes város által fenntartott polg. leányiskola, 2 ovoda és 7 tanyai iskolának javítása, — meszelés- és soroltatására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A feltételek nálam megtekinthetők. Az ajánlatok f. évi aug. 6-ig hozzám adhatók be.

Szentes, 1898. július 12.

Kürtvéllyessy Sándor,
isk. sz. gondnok.

Földbérbeadás.

Keresztes Nagy Antal királysági két fértály földje haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal levélbelileg is Kisteleken, vagy Szentesen Sinóros Szabó Sándor ügyvédjelölttel.

Füsti Molnár József utóda

Berényi Ferencz vásártéri kocsmájában 1869-ki egri vörös bor, palackokba fejte, 1/2 literenként 50 kr. 7 deciliterenként 70 kr. 3—1 3 deci literenként 30 kr-ért kapható.

Néhai Piti József

örökösének vekehráti földje haszonbérbe kiadó.
Értekezhetni (Vásártér) I. t. 518. szám alatt.

2335. tk. 898

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rácz Zsigmond szentesi lakos végrehajtónak **Szegedi Mihály** és társai végrehajtást szenvedettek elleni 30 ft tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén lévő Szentes városában fekvő a szentesi 8795. sz. tjkvben A. 343. r. sz. alatt foglalt ház és udvarból végrehajtást szenvedettek illető fele részre s illetve a végrehajtási törvény 156 §-ánál fogva a egész ház és udvarra 808 frtban cenzell megállapított kiküldési áron az árverést elrendelte és hogy a lentebb megjelölt ingatlan az 1898. évi augusztus hó 18 ik napjának d. e. 9. ó. ezen telekkönyvi hatóság épületében (ajtó 13.) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnal 1898 május hó 28 ik napján. Katkics kir. alj. bíró.

2056. tk. 898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kiss Sára** szentesi lakos végrehajtónak **Csendes Mihályné Nóbik Mária** végrehajtást szenvedettek elleni 35 ft tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén lévő Szentes város határában fekvő a szentesi 3623. sz. tjkvben A. 4386. r. sz. alatt foglalt 5 hold 1540 nyszögű nadasból; továbbá a szentesi 5036. sz. tjkvben A. 4385. r. sz. 1375 nyszögű nadasból; továbbá a szentesi 6983. sz. tjkvben A. 4389. r. sz. 1185 nyszögű nadasból; továbbá a szentesi 3633. sz. tjkvben A. 4353. rsz. 2 hold 1000 nyszögű nadasból és végre a szentesi 5105. sz. tjkvben A. 4354. rsz. 1020 nyszögű nadasból Nóbik Mária Csendes Mihályné jogán Csendes Zsuzsanna Pardi Józsefnét illető 1/4 — 1/4-részekre, s illetve a végr. törvény 156. §-ánál fogva a szentesi 5036. és 6983. sz. tjkvben A. 4385. és 4389. rsz. alatt foglalt ingatlanokra egészen az ugyanezen ingatlanok fele részére Gönczi Judit özv. Nóbik Józsefné javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti szolgálomjog fenntartásával o. é. 115 frt, 110 frt, 95 frt és 42 frt, 30 frtban cenzell megállapított kiküldési áron az árverést elrendelte és hogy a lentebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi augusztus 6. napjának d. e. 9 órákor ezen telekkönyvi hatóság épületében (ajtó 13.) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a banatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnal 1898. május hó 22.

Katkics, kir. aljbíró.

Földbérbeadás és szőlőeladás.

Kanász Nagy Sándornak bökényi 26 hold tanya-földje, melyből 3 hold herovetés — sz. Mihály naptól haszonbérbe kiadó. A zsúpi szigetben lévő 2 hold jól beállított szőlője pedig, idei feleterméssel együtt kedvező feltétellel eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal I. tized 469. sz. alatt. 3—1

Sántha Ferencz

I. t. 222. sz. háza — a céhházzal szemben — mely áll 4 szoba, fürdőszoba, konyha, pince és egyéb melléképületekből, az egész telek használatával f. é. Szt. Mihály napjától használatába **kiadó**. — IV. t. 286. számú háza pedig szabadkézből **eladó**. — Ugyanott egy jó **esztergapad** is van eladó. 3—2

Félszázad óta.

kitünőnek elismert

Arany érem Dr. SICHULSZKY. Arany érem
Páris. London. fele Pécs. Temesvár.

Arckenöcs és mozdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használtatnak, szeplős és májfoltok, a forróság vagy által keltezett pirosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy üveg mozdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 5 kr.

Jolissante-Créme

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések előzésére. Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLISSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga színben

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arca láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

JOLISSANTE-FOGPOR

legéjszégesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és büzdősük eltávolítása s megóvására, mely által egyúttal a foghúrsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Jolissante-szappan

már kellemes illatnál fogva is a legkedveltebb toillet-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adatk. Egy darab ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerész szénél, mint készítőnél Kassán, Szentesen Gömbös László gyógyszerében.

Kiadó lakás.

Dr. Pollák Sándor várm. főorvos házánál egy 4 szobából és ennek tartozékaiból álló útcái lakás azonnal kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. 3—2

Bolt-bérbeadás.

Czukur Emil III. tized 5 sz. alatti házánál egy bolthelyiség nagy raktárhelyiséggel azonnal kiadó.

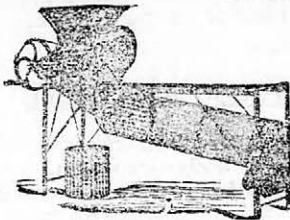
Értekezhetni a tulajdonossal III. tized 131 sz. lakásán. 3—3

Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József utca 8. sz. Margithid és nyugati pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a búza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására

Trieurök: a zabnak vagy árpának a búza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencselisztuló és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására. 10—5

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden gabonafaj tisztítására és tetzsés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökkel átalakítását.

Malom Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetzsés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági czélokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

A tiszánimeni járás főszolgabírójától.

4799 kig. sz.
1898.

Pályázati hirdetés.

A Csongrád vármegyei Kis-Kun Dorosma nagyközségben ujonnan rendszerezett 700 frt évi fizetéssel javadalmozott községi mérnöki állásra pályázat hirdettek és felhivának mindazok, akik a fenti állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883 évi I. t. c. által megkivánt minősítéstiket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket hivatalomhoz f. évi július hó 28 ig bezárolag annál inkább nyújtsák be, mivel a kitűzött határidőn túl beérkező pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

Magánmunkálatokért szabályrendeletig megállapított következő díjazás jár:

1. Helyszíni szemlélő díja, fuvaron kívül, belterületen 1 frt, külterületen 2 frt.

2. építkezési tervrajz készítéseért

1, 2, 3 frt munkadíj számítható fel a szerint, a mint az építtetni szándékoltt épület értéke az 500, 1000, vagy 5000 frtot eléri. Ertekesebb épületek tervrajzának elkészítési díja alku szerint.

3. Magánfelek érdekében teljesített földmérésekért s a térkép elkészítéséért, ha a földméréndő ingatlan a várostól 4 kilométer távolságon belül van, 2 holdig 1 frtot, 10 holdig 2 frtot, 50 holdig 3 frtot számíthat föl napidíj és fuvaroköltségen felül, 4—12 kilométernyi távolságon túl a fenti munkadíjnak még felerésze számítható föl.

Végül megjegyeztetik, hogy a kis-kun-dorosmai közbirtokosság 13000 kat. holdnyi osztatlan legelője legnagyobb valószínűség szerint a f. év őszén kerül egyéni felosztás alá. A választást a f. évi augusztus hó 1-én délelőtt 10 órakor fogom megejteni Dorosma község közházánál.

Dorosmán, 1898 évi Július hó 10-én.

2—2

Dr. Herglöz,
főszolgabíró.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Miután üzletemet teljesen felosztatom, Szentes város Tekintetes Tanácsától kapott engedély alapján

Hatóságilag engedélyezett végeladást

tartok s a raktáron lévő árúkat mélyen leszállított, beszerzési áron alól eladom, kérve a n. é. közönség pártfogását.

7—5

Tisztelettel:

Neumann Jakabné.

Minden nemű postzó, gyapjuszövet karton és vásznak.

ÜZLETI ÉRTESETÉS.

Szives figyelmébe ajánlom különösen a t. építető közönségnek, hogy sikerült Szentesre és vidékére nézve az arad-csanádi egyesült vasútak gurahonci cement és mészgyárai

kizárólagos

Cement és mész-raktárát

elnyernem, miért is nálam úgy Kossuth-utcai, valamint a serkocsmá-utcai saját házamnál levő üzletemben, a legkitünőbb minőségű mész, portland és román cement mindenkor az eddiginél sokkal jutányosabban és minden kívánt mennyiségben kapható.

Ügyszintén kapható nálam jutányosan, a nevezett vasút-társulat erdőből kikerült, kitünő, száraz és fiatal tűzifa is kiölelve vagy felaprózva és házhoz szállítva.

A nagyérd. közönség szives pártfogását kérve, vagyok Szentesen, 1898. július hó.

tisztelettel:

Sarkadi N. Ferencz,
kereskedő.

10-2

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik.

Az

Eszéki Spitzer-kenőcs

és az 10-8

Eszéki Salvator-zsappan

valódi minőségben csakis mint eddig, úgy ezentúl is ESZEKEN, Felsőváros

Dienes C. J.-féle

gyógyszertárban
készül és megrendhető.

Szeplőket

és

májfoltokat,

valamint az összes bőrtisztalanságokat biztosan eltávolít.

- 1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 kr.
1 drb. valódi Salvator-zsappan . . . 50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor
3 színben . . . 50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpaszta . . . . . 60 kr.

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kériatik a t. közönség, csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és zsappant kérni és elfogadni.

Dr. Hőgyes-féle

az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbatét

Egy talpmű, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye hivatalosan, hogy az emberi test legnépesebb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé tyaksem, borkeményedés, lábfeltörés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét Dr. Hőgyes-féle szabadalmazott Asbest talpbatéttel látja el. Csúszhan szenvedőknek és köhögésre ingerülteknek megheccélhetetlen értékű.

Az asbest talpbatét kitűnőséget legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállítottat. Ára páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest, VI.

Sziv-utca 18.

13

Szétküldés csakis magánfeleknek.

Egy kupón, 3.10 m. hosszú,
egy férfi öltönyhöz
elégseges; ára esa

3 forint 10 kr. jó.	valódi szövetből.
4 " 80 " jó.	
7 " 50 " hnom.	
8 " 70 " finom.	
10 " 50 " legfinomabb.	
12 " 40 " angol.	
13 " 95 " kammgarn.	

10-12

Egy kupón fekete szalonöltönyhöz 10 frt.

Felöltözősvetete 3.25 krtól méterenként főlebb, **Id eszövet** kiváló színekben, egy kupón 6 firtól 9.95 krig. **peruvien** és **doszi n. állami**, **vasúti tisztviselő** és **bírói talárhoz** való szövetek, a legfinomabb **kamm-garn** és **seviotti**, valamint **egyenruhászövetek** a **pénzügyorség** és **csendűrség** részére stb. stb. gyári áron küldetnek szét a szőlődnak és kitűnőnek ismert

Szövet-gyári
raktárból

Kiesel-Amhof Brünmben.

Minták ingyen és bérmentve. Szállítás pontosan a minta szerint.

Figyelmeztetés! Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy a szövetek **közvetlen megrendelésnél sokkal olcsóbbak**, mintha viszonteladótól vásároljuk. A **Kiesel-Amhof Brünmben** valamennyi szövetet **eredeti gyári áron** szállítja, mindeu külön haszon felszámítása nélkül.

Az Ezredéves Kiállításán a kiállítási
éremmel kitüntetve.

REISZ ÉS PORJESZ

Páris, London 1897:
nagy aranyérem.
Linz 1889: Arany-
érem.

bútorgyára Bekés-Csaba, Vasút utca. (Saját ház.) Megyei telefon: Csaba 20. sz.

52-7

A gyártelepünk nagymérvű megnagyobbításánál szükséges építkezések következtében

az összes raktáron lévő

SAJÁTKÉSZÍTMÉNYŰ BÚTOROKAT,

u. m.: háló-, ebédlő-, úri-szoba-, szalonberendezéseket stb. stb.

HELYSZÜKE MIATT

bámulatos olcsó árban árúsitjuk ki.

Bútoraink kitűnő minősége és eredeti gyári áraink mellett **minden verseny ki van zárva!**

Képviselőnk **Spitzer Ferenc** úr néhány napig, megrendelt berendezések átadása miatt Szentesen időzik, **dús választékú mintákkal és rajzokkal rendelkezik.**

Található a Központi kávéházban.